

Lab 9 - เมธอด ภาค 1

ในภาษาไพทอนเราสามารถแบ่งการทำงานของโปรแกรมเป็นส่วนย่อย ๆ ได้โดยใช้ฟังก์ชัน ในภาษา C# เราก็สามารถแบ่งการทำงานของโปรแกรมได้ ๆ เป็นส่วนย่อย ๆ ได้เช่นเดียวกันโดยใช้ “เมธอด”

1. การประกาศเมธอด

เมธอดในภาษา C# นั้นจำเป็นต้องประกาศไว้ก่อนที่จะมีการเรียกใช้เสมอ (เช่นเดียวกับกับฟังก์ชันในภาษาไพทอนที่จำเป็นต้องนิยามไว้ก่อนเช่นกัน) โดยประกาศไว้นอกเมธอดใด ๆ แต่อยู่ใน Class เดียวกัน มีรูปแบบของการประกาศเมธอดดังนี้

```
static <ชนิดของข้อมูลที่เมธอดจะคืนค่า> <ชื่อเมธอด> (<รายการพารามิเตอร์> )
{
    // โปรแกรมของเมธอด
}
```

ตัวอย่างของการประกาศเมธอด Cal_Area() ซึ่งเป็นเมธอดสำหรับคำนวณหาพื้นที่ของรูปสามเหลี่ยมเมื่อทราบความยาวฐานและความสูง เป็นดังต่อไปนี้

	การประกาศเมธอด Cal_Area() ในภาษา C#	การนิยามฟังก์ชัน Cal_Area() ในภาษาไพทอน
1	static double Cal_Area(double base, double height)	def Cal_Area (base, height):
2	{	area = 0.5*base*height
3	double area;	return area
4	area = 0.5*base*height;	
5	return area;	
6	}	

จากการประกาศเมธอด Cal_Area() ในภาษา C# ข้างต้น เนื่องจากเราต้องการคำนวณหาพื้นที่ที่คำตอบเป็นจำนวนจริงใด ๆ จึงต้องเขียน double ไว้หลังคำว่า static แต่ก่อนชื่อเมธอด Cal_Area ในบรรทัดที่ 1

รายการพารามิเตอร์ คือรายการของตัวแปรที่เราประกาศไว้เพื่อให้ติดต่อการส่วนของโปรแกรมหลัก โดยในโปรแกรมหลักสามารถส่งค่าต่าง ๆ เข้ามาเก็บในตัวแปรที่เป็นพารามิเตอร์นี้ได้เวลาเรียกได้ อาทิเช่น หากเราต้องการคำนวณหาพื้นที่รูปสามเหลี่ยมที่มีความยาวฐานเท่ากับ 5 และความสูงเท่ากับ 8 เราสามารถเรียกใช้เมธอดได้ดังนี้

```
Cal_Area(5, 8)
```

หลังจากเรียกใช้เมธอดข้างต้น ค่าของ 5 และ 8 จะถูก copy ส่งไปเก็บไว้ในตัวแปร base และ height ตามลำดับ ทำให้ตัวแปร area สามารถนำค่าเหล่านั้นมาคำนวณได้ในบรรทัดที่ 4

เมื่อคำนวณได้คำตอบแล้ว การส่งค่ากลับไปยังโปรแกรมหลักสามารถทำได้โดยใช้คำสั่ง return เช่นเดียวกับคำสั่ง return ในภาษาไพทอน

2. การคืนค่าของเมธอด

การคืนค่าของเมธอดคือการส่งค่ากลับไปยังโปรแกรมหลัก โดยจะค่าที่คืนจะถูกนำไปวางไว้ ณ ตำแหน่งที่เรียกใช้เมธอด ดังตัวอย่างการเรียกใช้เมธอด Cal_Area (ที่ได้ประกาศไว้แล้วในหัวข้อที่ 1) ในตัวอย่างที่ 2.1 ข้างล่างนี้ เมธอดจะคืนค่าที่คำนวณได้กลับมามาวางไว้ ณ ตำแหน่งที่เรียก ดังตัวอย่างที่ 2.2

ตัวอย่างที่ 2.1	ตัวอย่างที่ 2.2
double area; area = Cal_Area(10, 12);	double area; area = 60;

ทั้งนี้เมธอดบางเมธอดอาจไม่มีการคืนค่าก็ได้ (เช่นเดียวกับกับฟังก์ชันในภาษาไพทอนที่อาจไม่คืนค่าก็ได้เช่นกัน) โดยหากไม่มีการคืนค่าให้ใส่คำว่า void ไว้ในพื้นที่ของการประกาศชนิดของข้อมูลที่จะคืนค่า (หลังคำว่า static ก่อนชื่อของเมธอด) ตัวอย่างเช่นเมธอด Show_Area() ที่ใช้ในการแสดงข้อมูลของพื้นที่สามเหลี่ยม (เป็นเมธอดใช้แสดงข้อมูลออกทางหน้าจอเท่านั้น) สามารถเขียนได้ดังตัวอย่างที่ 2.3 ซึ่งผลลัพธ์จะมีค่าเทียบเท่ากับตัวอย่างที่ 2.4

ตัวอย่างที่ 2.3	ตัวอย่างที่ 2.4
<pre>static void ShowArea(double n) { Console.WriteLine("Area of Triangle is {0}",n); } static void Main(){ area = 15; ShowArea(area); }</pre>	<pre>static void Main(){ area = 15; Console.WriteLine("Area of Triangle is {0}",area); }</pre>

ให้นักเรียนลองฝึกทำความเข้าใจโดยทำแบบฝึกหัดที่ 1.1 และ 1.2 ต่อไปนี้ ซึ่งเป็นการเขียนเมธอดที่ให้ผลลัพธ์ของการทำงานเหมือนกัน แต่เมธอดทั้งสองข้อเขียนไม่เหมือนกัน (คืนค่ากับไม่คืนค่า)

แบบฝึกหัดที่ 1.1 : การเรียกเมธอด: คำนวณพื้นที่ 1

ข้อนี้เราจะพิจารณาการเรียกใช้งานเมธอด มีเมธอดสองเมธอดคือ CalSquare และ CalRectangle.

- เมธอด CalSquare คำนวณพื้นที่ของสี่เหลี่ยมจัตุรัส เมื่อได้รับความยาวด้าน
- เมธอด CalRectangle คำนวณพื้นที่ของสี่เหลี่ยม เมื่อได้รับความกว้างและความยาว

งานของคุณคือเติมโปรแกรมด้านล่างให้สมบูรณ์

ตัวอย่างผลลัพธ์ของโปรแกรมในแบบฝึกหัดที่ 1.1

```
Calculate the area of a rectangle.
Height = 1
Width = 2
The area of a rectangle = 2
Calculate the area of a square.
Length of side = 3
The area of a square = 9
```

โปรแกรมที่กำหนดให้ (เติมโปรแกรมในช่องว่างให้สมบูรณ์)
<pre>using System; namespace simplemethod { class Program { static void CalSquare(int x) { int area; area = x*x; Console.WriteLine("The area of a square = {0}",area); } static void CalRectangle(int h, int w) { double area; area = h*w; Console.WriteLine("The area of a rectangle = {0}",area); } public static void Main(string[] args) { Console.WriteLine("Calculate the area of a rectangle."); Console.Write("Height = "); int a = int.Parse(Console.ReadLine()); Console.Write("Width = "); int b = int.Parse(Console.ReadLine()); _____ Console.WriteLine("Calculate the area of a square."); Console.Write("Length of side = "); int c = int.Parse(Console.ReadLine()); _____ } } }</pre>

แบบฝึกหัดที่ 1.2 : การเรียกเมธอด: คำนวณพื้นที่ 2

ข้อนี้เราจะพิจารณาการเรียกใช้งานเมธอด มีเมธอดสองเมธอดคือ CalSquare และ CalRectangle.

- เมธอด CalSquare คำนวณพื้นที่ของสี่เหลี่ยมจัตุรัส เมื่อได้รับความยาวด้าน
- เมธอด CalRectangle คำนวณพื้นที่ของสี่เหลี่ยม เมื่อได้รับความกว้างและความยาว

งานของคุณคือเติมโปรแกรมด้านล่างให้สมบูรณ์

ตัวอย่างผลลัพธ์ของโปรแกรมในแบบฝึกหัดที่ 1.2

```
Calculate the area of a rectangle.  
Height = 1  
Width = 2  
The area of a rectangle = 2  
Calculate the area of a square.  
Length of side = 3  
The area of a square = 9
```

โปรแกรมที่กำหนดให้ (เติมโปรแกรมในช่องว่างให้สมบูรณ์)

```
using System;  
namespace simplemethod  
{  
    class Program  
    {  
        static double cal_square(int x) {  
            double area;  
            area = x*x;  
            return area;  
        }  
  
        static double cal_rectangle(int h, int w) {  
            return h*w;  
        }  
  
        public static void Main(string[] args)  
        {  
            Console.WriteLine("Calculate the area of a rectangle.");  
            Console.Write("Height = ");  
            int a = int.Parse(Console.ReadLine());  
            Console.Write("Width = ");  
            int b = int.Parse(Console.ReadLine());  
            Console.WriteLine("The area of a rectangle = {0}", _____);  
  
            Console.WriteLine("Calculate the area of a square.");  
            Console.Write("Length of side = ");  
            int c = int.Parse(Console.ReadLine());  
            double area;  
            area = _____  
            Console.WriteLine("The area of a square = {0}",area);  
            Console.ReadKey();  
        }  
    }  
}
```

3. ฝึกเขียนเมธอด

แบบฝึกหัดที่ 3.1 : พื้นที่วงกลม

โปรแกรมต่อไปนี้จะทำงานคล้ายกับโปรแกรมในตัวอย่างที่ผ่านมา แต่โปรแกรมจะทำการคำนวณพื้นที่ของวงกลมแทนที่จะเป็นสามเหลี่ยม โดยรับค่ารัศมีของวงกลมจากผู้ใช้ แต่โปรแกรมยังขาดส่วนสำคัญที่เว้นว่างเอาไว้คือเมธอด CircleArea ที่จะทำการคำนวณค่าพื้นที่จากรัศมี

จงเขียนเมธอดดังกล่าวให้สมบูรณ์

ตัวอย่างผลลัพธ์ของโปรแกรมในแบบฝึกหัดที่ 1.3

```
Enter radius:15
The area of the circle is 706.86.
```

โปรแกรมที่กำหนดให้ (เติมโปรแกรมในช่องว่างให้สมบูรณ์)

```
using System;
class Circle {
    _____
    _____
    _____
    _____

    static void Main(){
        Console.WriteLine("Enter radius:");
        double radius = double.Parse(Console.ReadLine());
        Console.WriteLine("The area of the circle is {0:f2}.",
            CircleArea(radius));
    }
}
```

แบบฝึกหัดที่ 3.2 : แก้โปรแกรมพิมพ์ดาว

พิจารณาโปรแกรมต่อไปนี้

```
using System;
class MyClass {
    static void PrintLine()
    {
        int i = 0;
        while(i < 20)
        {
            Console.Write('*');
            i++;
        }
        Console.WriteLine();
    }

    static void Main() {
        PrintLine();
        PrintLine();
    }
}
```

จงดัดแปลงโปรแกรมข้างต้นให้สามารถทำงานดังต่อไปนี้

แบบฝึกหัดที่ 3.2.1 : เมธอด PrintLongerLine

ประกาศเมธอดใหม่ชื่อว่า PrintLongerLine ที่ทำงานเหมือนกับ PrintLine แต่ต่างกันตรงที่พิมพ์เมธอด PrintLongerLine จะพิมพ์ จำนวน 29 ดวงแทนที่จะเป็น 20 ดวง

เมธอด PrintLongerLine ที่เขียนได้คือ

แบบฝึกหัดที่ 3.2.2 : เมธอด Main

ให้นักเรียนแก้ไขการเรียกใช้คำสั่งในเมธอด Main เพื่อให้แสดงผลลัพธ์ดังต่อไปนี้

```
*****
*****
*****
*****
```

*หมายเหตุ: สามารถเรียกใช้เมธอด PrintLine ได้ด้วย

เมธอด Main ที่เขียนได้คือ

```
static void Main()
{

}
}
```

แบบฝึกหัดที่ 3.3 : เมธอด PrintCharLine

เมธอด PrintCharLine ด้านล่างนี้ดัดแปลงมาจากเมธอด PrintLine ในแบบฝึกหัดที่ 3.2

เมธอดใหม่นี้กำหนดให้มีพารามิเตอร์สองตัว คือ c เป็นชนิด char และ len เป็นชนิด int โดยที่พารามิเตอร์ c ใช้สำหรับระบุอักขระที่จะทำการพิมพ์ออกทางจอภาพ (ไม่ได้พิมพ์แค่ตัวอย่างเดียวอีกต่อไป) และ len ใช้ระบุจำนวนอักขระที่ต้องการพิมพ์ในหนึ่งบรรทัด

```
using System;
class ParamNoRet
{
    static void PrintCharLine(char c, int len)
    {
        int i = 0;
        while(i < len)
        {
            Console.Write(c);
            i++;
        }
        Console.WriteLine();
    }
    static void Main()
    {
        PrintCharLine('o', 10);
        PrintCharLine('x', 20);
    }
}
```

ทดลองพิมพ์และรันโปรแกรมในตัวอย่าง โปรแกรมแสดงผลลัพธ์อย่างไร

จงดัดแปลงเมธอด Main เพื่อให้โปรแกรมแสดงอักขระ 'x' จำนวน 10 ตัวในบรรทัดแรก อักขระ '*' จำนวน 20 ตัวในบรรทัดถัดมา และอักขระ 'v' จำนวน 30 ตัว ในบรรทัดสุดท้าย ดังนี้

```
xxxxxxxxxx
*****
vvvvvvvvvvvvvvvvvvvvvvvvvvvvvvvvvvvvvvvv
```


แบบฝึกหัดที่ 3.5 : สามเหลี่ยมของกากบาท กลับหัว

งานของคุณคือเติมโปรแกรมด้านล่างที่พิมพ์สามเหลี่ยมจากตัว x ให้สมบูรณ์ ตามตัวอย่างด้านล่าง

โปรแกรมที่เขียนได้คือ	ตัวอย่างการทำงาน
	ตัวอย่างที่ 1 Enter height : <u>5</u> xxxxx -xxxx --xxx ---xx ----x ตัวอย่างที่ 2 Enter height : <u>3</u> xxx -xx --x

แบบฝึกหัดที่ 3.6 : เมธอด PlotChar

เราจะทดสอบสร้างเมธอดอีกอันหนึ่งชื่อ PlotChar เพื่อนำไปใช้ในโจทย์ฝึกโปรแกรมในตอนท้าย เมธอดนี้รับพารามิเตอร์สองตัว คือ c เป็นชนิด char และ dist เป็นชนิด int ซึ่งคล้ายคลึงกับเมธอด PrintCharLine ที่ผ่านมา แต่เมธอด PlotChar จะทำการพิมพ์ช่องว่างเป็นจำนวน dist - 1 ตัวอักษร และทำการพิมพ์อักขระในพารามิเตอร์ c ปิดท้ายเพียงตัวเดียวพร้อมทั้งขึ้นบรรทัดใหม่

ให้เติมคำสั่งลงในช่องว่าง เพื่อให้โปรแกรมแสดงผลตามผลลัพธ์ที่แสดง ๆ ดังต่อไปนี้

โปรแกรมที่เขียนได้คือ	ตัวอย่างการทำงาน
<pre>using System; class Stars { static void PlotChar(char c, int dist) { _____ _____ _____ _____ } static void Main() { PlotChar('x',1); PlotChar('-',2); PlotChar('+',3); PlotChar('o',6); } }</pre>	<pre>x - + o</pre>

แบบฝึกหัดที่ 3.7 : ลำดับฮาร์โมนิค

จงเขียนเมธอด f ที่รับพารามิเตอร์ n จากนั้นคำนวณค่า H_n เมื่อ H_n มีนิยามดังนี้

$$H_n = \sum_{i=1}^n \frac{1}{i}$$

โปรแกรมที่เขียนได้คือ	ตัวอย่างการทำงาน
<pre>using System; class x { _____ _____ _____ _____ static void Main() { Console.WriteLine(" n f(n)"); Console.WriteLine("----+-----"); int n = 1; while(n <= 15) { Console.WriteLine("{0,2} {1:f3}", n, f(n)); n++; } } }</pre>	<pre>n f(n) ---+----- 1 1.000 2 1.500 3 1.833 4 2.083 5 2.283 6 2.450 7 2.593 8 2.718 9 2.829 10 2.929 11 3.020 12 3.103 13 3.180 14 3.252 15 3.318</pre>

แบบฝึกหัดที่ 3.8 : เมธอดคำนวณแฟคทอเรียล

เขียนเมธอด Factorial ที่ประกาศด้านล่างให้สมบูรณ์ เมธอดดังกล่าวรับจำนวนเต็ม n ที่มีค่ามากกว่าเท่ากับ 0 จากนั้นคืนค่าแฟคทอเรียลของ n

โปรแกรมที่เขียนได้คือ	ตัวอย่างการทำงาน
<pre>using System; class x { static int Factorial(int n) { _____ _____ _____ _____ } static void Main() { Console.Write("Enter N: "); int n = int.Parse(Console.ReadLine()); Console.WriteLine(Factorial(n)); } }</pre>	ตัวอย่างที่ 1 Enter N: <u>0</u> 1 ตัวอย่างที่ 2 Enter N: <u>3</u> 6 ตัวอย่างที่ 3 Enter N: <u>7</u> 5040

แบบฝึกหัดที่ 3.9 : ประมาณค่า

ค่าคงที่ e ในทางคณิตศาสตร์ มีค่าเท่ากับ $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{n!} = \frac{1}{0!} + \frac{1}{1!} + \frac{1}{2!} + \frac{1}{3!} + \frac{1}{4!} + \dots$

ในข้อนี้เราจะประมาณค่า โดยโปรแกรมจะรับค่า k แล้วคำนวณ $\sum_{n=0}^k \frac{1}{n!} = \frac{1}{0!} + \frac{1}{1!} + \frac{1}{2!} + \frac{1}{3!} + \dots + \frac{1}{k!}$

(นั่นคือ k + 1 พจน์แรกของนิพจน์ข้างต้น)

ให้เขียนเมธอด Estimate ที่รับพารามิเตอร์ k จากนั้นคำนวณค่าประมาณของ ในการเขียนเมธอด Estimate สามารถเรียกใช้เมธอด Factorial ในแบบฝึกหัดที่ 3.8 ได้โดยไม่ต้องเขียนใหม่ (แต่ในโปรแกรมของนิสิตจะต้องมีเมธอด Factorial ที่สมบูรณ์)

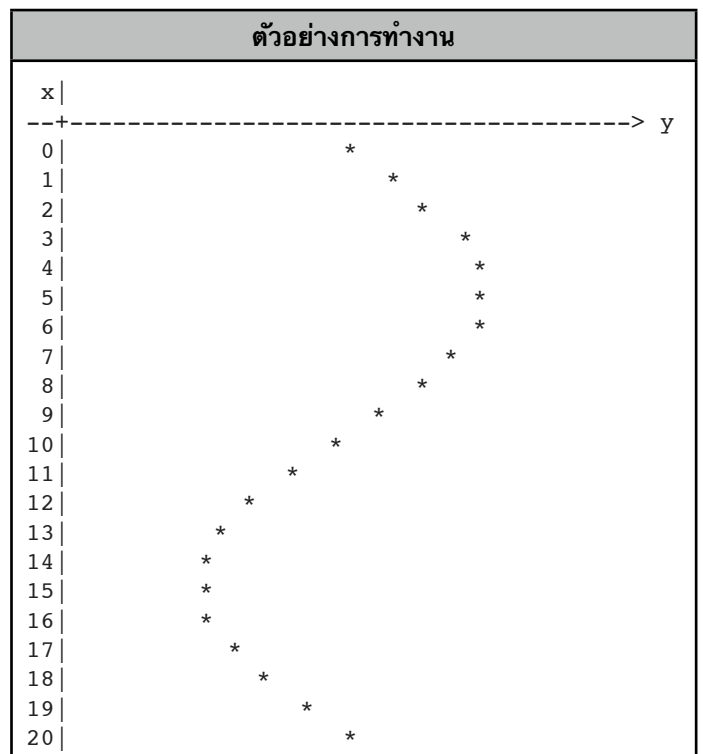
โปรแกรมที่เขียนได้คือ	ตัวอย่างการทำงาน
<pre>using System; class x { static int Factorial(int n) { /* โปรแกรมของเมธอด Factorial ที่ได้เขียนไว้แล้วในแบบฝึกหัดที่ 3.8 */ } static double Estimate(int k) { _____ _____ _____ } static void Main() { Console.Write("Enter k: "); int k = int.Parse(Console.ReadLine()); Console.WriteLine("{0:f5}", Estimate(k)); } }</pre>	ตัวอย่างที่ 1 Enter N: <u>1</u> 2.00000 _____ ตัวอย่างที่ 2 Enter N: <u>3</u> 2.66667 _____ ตัวอย่างที่ 3 Enter N: <u>7</u> 2.71825

แบบฝึกหัดที่ 3.10 : กราฟ sine

เขียนโปรแกรมเพื่อวาดกราฟอย่างง่ายของฟังก์ชัน $f(x) = 20 + 10 \sin \frac{x}{\pi}$

โดยที่ x มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 20 และฟังก์ชัน sin(x) ให้ค่าขายน์ของมุม x เราเขียนโปรแกรมที่สมบูรณ์ควรแสดงผลลัพธ์ (หมายเหตุ ในการแสดงผล ให้ค่า x มีค่าเท่ากับจำนวนเต็มทีใกล้เคียงกับค่า x ที่สุด (ใช้ฟังก์ชัน Math.Round()))

โปรแกรมที่เขียนได้คือ

แบบฝึกหัดที่ 3.11 : วัตถุสองแรง

- มีวัตถุมวล m กิโลกรัม รูปลูกบาศก์ วางอยู่บนพื้นราบที่ไม่มีแรงเสียดทาน มีแรงกระทำกับวัตถุสองแรง
- แรงแรก f_1 กระทำกับวัตถุตั้งกล่าว แรงกระทำไปทางทิศทางขวา โดยมีทิศทำมุม t_1 องศา กับแนวระนาบ
 - แรงที่สอง f_2 กระทำกับวัตถุตั้งกล่าว แรงกระทำไปทางทิศทางซ้าย โดยมีทิศทำมุม t_2 องศา กับแนวระนาบ

ให้นักเรียนเขียนเมธอด `read_m()` สำหรับอ่านปริมาณมวลของวัตถุ, `read_f()` สำหรับอ่านปริมาณแรง, `read_t()` สำหรับอ่านขนาดของมุมโดยคืนค่าของมุมเป็นเรเดียน, `calculate_a()` สำหรับคำนวณความเร่งของวัตถุ และ `show_output()` เพื่อแสดงข้อมูลความเร่งที่คำนวณได้ โดยคิดทิศทางไปทางขวาเป็นบวก และโปรแกรมมีเมธอด `Main()` เป็นดังนี้

เมธอด Main	ตัวอย่างการทำงาน
<pre>using System; class MainClass { _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ static void Main () { double m, f1, t1, f2, t2, a; m = read_m(); f1 = read_f(1); t1 = read_t(1); f2 = read_f(2); t2 = read_t(2); a = calculate_a(m,f1,t1,f2,t2); show_output(a); } }</pre>	<pre>Enter m: <u>1</u> Enter f1: <u>10</u> Enter t1: <u>45</u> Enter f2: <u>5</u> Enter t2: <u>10</u> a = 2.1470</pre>